Inspiratie voor uw lokaal veiligheids- en preventiebeleid

BeSafe

#60

Seksueel geweld in de publieke ruimte
pagina 06

Fietsregistratie en -markering
pagina 10

SEGPOL: het slotevent
pagina 13

VOORWOORD

Terug naar buiten

Na een lange winter is de lente eindelijk terug in het land! Dit betekent dat we opnieuw vaker buiten komen, voor een fietstocht, een uitstapje naar een recreatiedomein of een wandeling in de stad. De Algemene Directie Veiligheid & Preventie wil er samen met haar partners voor zorgen dat de burger dit allemaal zo veilig mogelijk kan doen. Daarom lees je in deze editie van het BeSafe magazine onder andere tips om fietsdiefstal te voorkomen, getuigenissen over de aanpak van overlast in recreatiedomeinen en goede praktijken voor de preventieve aanpak van seksueel geweld.

Ook vind je in ons magazine een verslag van het slotevent van de Staten-Generaal van de Politie, dat plaatsvond op 21 maart. Wil je zien hoe deze dag is verlopen en ben je benieuwd naar de visie van minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden op de toekomst van de politie? Blader dan zeker verder in dit magazine!

RECREATIEDOMEINEN

Overlast in recreatiedomeinen

Overlast in recreatiegebieden is niet nieuw. Elk zomerseizoen verschijnen in de media berichten over overlastincidenten. Daarom werd in 2006 een ministeriële omzendbrief over ‘de aanpak van overlast in recreatiedomeinen’ opgesteld. In 2013 stelde de FOD Binnenlandse Zaken vervolgens een toolbox samen waarin allerhande hulpmiddelen werden vervat om een gepaste aanpak van het probleem mogelijk te maken. In 2021 werden de twee instrumenten geactualiseerd en aan de nieuwe noden op het terrein aangepast. Wij lieten intern expert Christel Desmecht aan het woord over de actualisering van de omzendbrief en de toolbox. Oost-Vlaams Gouverneur Carina Van Cauter en haar medewerkers Frederik Van Belle en Geert Geenens van de Federale dienst van de Gouverneur spraken we over de good practices uit hun provincie.

Lees verder op pagina 03

ibz DG Sécurité & Prévention
AD Veiligheid & Preventie

.be

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 1 07/04/2023 10:40

Nieuw op besafe.be: uw persoonlijk e-loket!

Voortaan biedt de ADVP u als burgemeester, korpschef of provinciegouverneur beveiligde informatie op maat aan. Vergeet u niet te registreren via de mail die u van BeSafe in uw inbox kreeg!

Wat vindt u op BeSafe?

Persoonlijke notificaties

Nuttige documenten

Veelgestelde vragen

Inspirerende praktijken voor uw lokaal veiligheids- en preventiebeleid

Heeft u vragen of wil u meer informatie?

Contacteer ons via vpsdg@ibz.be

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 2 07/04/2023 10:40

Christel, met welke overlast krijgt men vaak te maken in recreatiedomeinen?

"Louter strafrechtelijke inbreuken komen we niet zo vaak tegen als hinderlijk gedrag. Daarmee bedoel ik dan mensen die door hun handelen andere mensen storen. Veel voorkomende problemen zijn: drugsoverlast, geluidsoverlast, sluikstorten, vechtpartijen, vernietigen van eigendommen, het niet naleven van coronamaatregelen, zwemmen op verboden plaatsen, verbale agressie ten aanzien van medewerkers, foutparkeren, seksuele intimidatie t.a.v. andere bezoekers enzovoort."

Om de toenemende overlast aan te pakken, werden de bestaande omzendbrief en toolbox geactualiseerd. Waarom was dit noodzakelijk?

"In 2020 – de eerste zomer met corona – dienden de recreatiedomeinen meer restrictieve maatregelen op te leggen. Door de toegangsbeperkingen in bepaalde recreatiedomeinen trok men massaal naar recreatiegebieden* – in het bijzonder de kust – om toch van enige vorm van ontspanning te kunnen genieten. Er werd toen door het kabinet de vraag gesteld of de huidige omzendbrief uit 2006 en de daarbij horende toolbox uit 2013 niet geactualiseerd dienden te worden. Uit een enquête bleek dat geen van beide nog werkelijk gekend waren en op het terrein gebruikt werden. Daarom werd er een nieuwe omzendbrief en toolbox opgesteld waarin niet enkel gefocust werd op de recreatiedomeinen maar ook op recreatiegebieden in het algemeen. De toolbox is een catalogus met een opsomming van genormeerde veiligheidsfuncties, informatie over camerabewaking en de vigerende reglementering hieromtrent. Niet alleen organisatoren en uitbaters van recreatiedomeinen kunnen hierin antwoorden vinden op hun vragen, maar ook gemeenten, provincies en organisatoren van allerhande recreatie-activiteiten hebben hier baat bij. Ook tal van goede praktijken – die als inspiratiebron kunnen dienen bij het plannen van activiteiten – werden aan de toolbox toegevoegd."

Christel Desmecht
Projectleider

"We konden concluderen dat er daadwerkelijk minder overlast was in de provincies waar men de toolbox en de omzendbrief ter harte neemt."

Zijn hier al provincies concreet mee aan de slag gegaan?

"In 2022 hielden we een nieuwe enquête bij de provincies, burgemeesters, preventiewerkers en recreatiedomeinen om na te gaan hoe ze de toepassing van de toolbox en van de omzendbrief hebben ervaren. Hieruit is gebleken dat de toolbox en de omzendbrief opnieuw actief gebruikt werden. Ook konden we concluderen dat er daadwerkelijk minder overlast was in de provincies waar men de toolbox en omzendbrief ter harte neemt en met de belangrijkste stakeholders regelmatig rond de tafel gaat zitten. Sinds vorig jaar is er een provinciale overleggroep die tweemaal per jaar op federaal niveau samenkomt. De bedoeling hiervan is om telkens het voorbije seizoen te evalueren, knelpunten te detecteren, het volgende seizoen voor te bereiden en op die manier tips en tricks met elkaar te delen."

Mevrouw de Gouverneur, Frederik en Geert, met welke soort overlast hebben jullie te kampen in de provincie Oost-Vlaanderen?

Frederik: "Op basis van enkele wetenschappelijke onderzoeken en gerichte bevragingen van bezoekers hebben wij vastgesteld dat organisatorische factoren (zoals websites, inschrijvingen, baliewerking, wachttijden, onvoldoende sanitaire voorzieningen aan en op het recreatiedomein) aanleiding kunnen geven tot problemen, fricties en frustratie bij bezoekers. Hieruit kunnen verschillende vormen van overlast ontstaan. En overlast zorgt voor een gespannen gevoel bij medewerkers en andere bezoekers. We focusten hierbij sterk op de juiste beeldvorming van de feiten, wat ons heeft toegelaten om een juister en scherper beeld te krijgen van alle vormen van overlast. We hebben overlast ingedeeld in drie categorieën: inbreuken op het intern reglement, criminele feiten en overlast. De laatste categorie is in feite een restcategorie. Dit zijn zaken die niet beschreven staan in het intern reglement of niet worden beschouwd als een crimineel feit, maar absoluut niet maatschappelijk aanvaard worden. Onbeleefd zijn tegen een redder is hier een goed voorbeeld van."

Gouverneur: "Niet alle inbreuken op het intern reglement worden bovendien geregistreerd, en daarom is er een groot dark number hieromtrent. Net zoals de derde categorie van overlast, wat situaties zijn die zorgen voor een toxische sfeer. Veel bezoekers en personeelsleden storen zich aan het persisterende provocatieve gedrag van bijvoorbeeld jongeren in bendes. Vaak geven personeelsleden het dan op om hiertegen op te treden of verlaten bezoekers liever de site dan dit gedrag te moeten blijven aanschouwen. De groepen zijn vaak zo groot dat ook bewakingsdiensten niet in staat zijn de orde te handhaven. De politie oproepen is dan ook de enige mogelijke reactie om de orde te herstellen. Uit medewerkersgetuigenissen leren we dat het opduiken van grote groepen jongeren vaak ook meteen zorgt voor een grimmige sfeer en een gepercipieerd gevoel van onveiligheid bij bezoekers en werknemers."

** In 2006 werd er voornamelijk gefocust op 'recreatiedomeinen'. Een recreatiedomein is een domein dat ontspanning en vrijetijdsbesteding aanbiedt, al dan niet met een hoge fysieke activiteitsgraad. Intussen worden alle mogelijke recreatiegebieden onder de loep genomen zoals de klassieke domeinen, stranden aan de kust, waterplassen, rivieroevers, parken, pop-up bars enzovoort.*

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 3 07/04/2023 10:40

Carina Van Cauter
Gouverneur van
Oost-Vlaanderen

Welke soorten overlast zijn er?

1.Inbreuken op het intern reglement

- Niet aangepaste zwemkledij
- Onaangepast gedrag in het water
- Hond niet aangelijnd
- Zwemmen op verboden locaties
- Dubbel gebruik van unieke QR-codes

2. Criminele feiten

- Aanranding van de eerbaarheid
- Diefstal, afpersing en bedreigingen
- Vechtpartijen
- Bezit verdovende middelen
- Dierenmishandeling

3. Overlast

- Verbale agressie tegen redders en baliepersoneel
- Provocatie van personeel en aanwezige bezoekers
- Geen gevolg geven aan richtlijnen van personeel
- Haantjesgedrag van jongeren

Wat hebben jullie gedaan om overlast in jullie recreatiegebieden aan te pakken? Welke concrete stappen hebben jullie hiervoor gezet?

Geert: "Wij kozen voor een aanpak met input vanuit het werkveld en gingen een duurzaam engagement aan met een groot provinciaal domein. Hier gingen we met alle lokale actoren – zoals directie, uitbating, bestuur en politie – een samenwerking aan om een goed beeld te krijgen van de huidige organisatorische aspecten. Het ultieme doel was na te gaan welke aspecten voor optimalisering in aanmerking kwamen. We maakten risicoanalyses, controleerden de bestaande informatiedragers, zochten naar de zwakke punten en deden samen een oefening op het terrein."

"De uitwisseling van informatie, inzichten en goede praktijken was betekenisvol voor iedereen!"

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 4 07/04/2023 10:40

Frederik: "We hebben de volledige inrichting en organisatie doorgelicht, met als doel de customer journey te optimaliseren. Een customer journey is het traject dat een bezoeker binnen een recreatiedomein aflegt, van een eerste websitebezoek tot het verlaten van het domein. Vanuit het oogpunt van de bezoeker bekeken we alle aspecten van inplanting, bewegwijzering, onthaal, geleiding, opvang, communicatie, informatievoorziening... Een bezoeker die vanaf het eerste contact duidelijke informatie ontvangt en vervolgens op de site professioneel en warm onthaald wordt, zal zich namelijk minder vlug inlaten met overlastgedrag."

Gouverneur: "De actieflow was duidelijk niet bij alle medewerkers van alle recreatiedomeinen gekend. Welke stappen mag een redder bijvoorbeeld ondernemen bij een duidelijk geval van overlast? Mag de redder een burgerarrestatie doen? Wie is het eerste aanspreekpunt van de onthaalbediende? Dient eerst het diensthoofd gebeld te worden of mag er meteen contact worden opgenomen met de politie? Dergelijke vragen dienden een duidelijk kader te krijgen."

Hebben jullie al successen geboekt?

Geert: "We brachten niet alleen de toolbox opnieuw in herinnering, maar reikten iedereen in de provincie ook andere tools aan, zoals het overlastdebriefings- en incidentenformulier. Wij zijn daarnaast ook bijzonder fier op onze EHBO-tool (Eerste Hulp Bij Overlast) die wij op basis van politionele informatie, incidentenmeldingen en risicoanalyses opmaakten. Deze tool biedt een kader voor gerichte, integrale en geïntegreerde implementatie van maatregelen ter reductie van overlast. Een fenomeen wordt steeds op eenzelfde wijze benaderd, waarbij er aandacht moet zijn voor normering, communicatie, actie, afspraken, opleiding en middelen."

Frederik: "Bovendien waren mijn collega Geert en ik gedurende de hele zomer online en stand-by om bij bepaalde incidenten meteen in te springen. We kregen zo bijvoorbeeld het signaal dat op er op een bepaald domein QR-codes werden hergebruikt en bijgevolg tal van toegangsinkomsten verloren gingen. We hebben dat meteen gecapteerd en verspreid naar de andere domeinen om het daar te kunnen voorkomen."

Gouverneur: "Ons aanbod van tools en inzichten werd door onze partners bijzonder gesmaakt. De uitwisseling van informatie, inzichten en goede praktijken was betekenisvol voor iedereen!"

Onze partners

- Gemeentebesturen
- Preventieadviseurs
- Politiediensten
- Parket Oost-Vlaanderen
- Provinciebestuur
- Dienst Integrale veiligheid en preventie
- Uitbaters van domeinen
- Farys
- Federale diensten van de Gouverneur Rampenplanning
- Federale politie

Welke rol speelden de omzendbrief en de toolbox hierin?

Gouverneur: "De omzendbrief gaf uitdrukkelijk de opdracht aan de gouverneurs om met alle uitbaters van de betrokken recreatiegebieden, de steden en gemeenten, de veiligheidscoördinatoren, de lokale en de federale politie en het parket samen te zitten om een gemeenschappelijk plan van aanpak uit te werken. Alle actoren, zowel op bestuurlijk, politioneel als gerechtelijk vlak, hebben elkaar op deze manier gevonden in de samenwerking. Op vele plekken in onze provincie ontbrak vaak het inzicht van wat overlast in feite is en hoe hiernaar gehandeld moest worden. De gemakkelijkste oplossing was om steeds de politie te bellen. Dankzij de toolbox, de omzendbrief en onze praktische tools is het handelingskader voor iedereen gelijk en een stuk duidelijker. Het is niet altijd simpel om een handelingskader op te stellen, maar de toolbox biedt hier zeker een goede houvast om er in de praktijk mee aan de slag te kunnen gaan."

Geert: "De omzendbrief heeft enkele rollen en verantwoordelijkheden heel duidelijk gesteld. We konden de verschoven filosofie van de omzendbrief makkelijk vertalen in inzichten en tools door en voor de gebruikers en alle eerstelijnwerkers. Door de eerstelijnsactoren te inspireren en mee te helpen de beeldvorming van de incidenten te optimaliseren, kregen wij in realtime informatie aangereikt. Dit optimaliseerde eveneens onze informatiepositie over de vormen van overlast, hetgeen belangrijk was voor onze rol bij het terugkoppelingsmoment na het zomerseizoen."

Frederik: "De toolbox is een zeer nuttig instrument om binnen de geëigende werking stappen te zetten tot optimalisatie. Onze tools hadden als opzet om eerst een correct beeld te krijgen van de actuele toestand. Op deze wijze kon men met input van ons, de partners en het eigen personeel snel quick wins realiseren."

Gouverneur: "'Wie kan delen, kan vermenigvuldigen' zeggen we altijd. Samenwerken en kennis delen met alle andere besturen is dus de boodschap!"

Frederik Van Belle
Federale dienst
Gouverneur
Oost-Vlaanderen

Geert Geenens
Federale dienst
Gouverneur
Oost-Vlaanderen

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 5 07/04/2023 10:40

De strijd tegen seksueel geweld en seksisme in de publieke ruimte

OVER DE INSPIRERENDE ACHTERGRONDGIDS VOOR DE PREVENTIE VAN SEKSUEEL EN GENDERGERELATEERD GEWELD IN DE OPENBARE RUIMTE

BeSafe Magazine sprak met projectleiders Clémentine Berger en Valentine Vandenhoofden over de strijd tegen seksueel geweld en seksisme in publieke ruimte en de daarbij horende gids met praktijken en projecten van (supra)lokale besturen. Eén van die praktijken vinden we terug in het initiatief van Plan International. Wouter Stes vertelde ons alles over het opzet en succes van het Safer Cities-project. Ook Murielle Coiret van Planning Familial gunt ons een blik in hun uniek project.

Clémentine en Valentine, waarom is de strijd tegen seksueel geweld en seksisme in de publieke ruimte een belangrijk thema voor minister Verlinden?

Clémentine: "Allereerst heeft de Veiligheidsmonitor ons geïnformeerd over het feit dat het gevoel van onveiligheid tussen 2018 en 2021 is verdubbeld. Tegelijkertijd – hoewel dit niet nieuw is – hebben recente feiten een stem gegeven aan veel vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld of aanranding. Sociale netwerken en vooral Instagram en de Franstalige hashtag #balancetonbar, hebben hiervoor als platform gediend. Ze veroorzaakten een kettingreactie waarop ook de politiek reageerde door uiteindelijk een parlementaire onderzoekscommissie op te richten om preventieprojecten op federaal niveau op te stellen. Een voorbeeld hiervan is het Federaal Plan Gendermainstreaming, dat als doel heeft de gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bevorderen en de genderdimensie in politieke en publieke discussies te integreren. Dit laatste is ook een aandachtspunt binnen het beleid van de minister mevrouw Annelies Verlinden."

> **"We verwachten dat de gemeenten die nog geen initiatieven hierrond hebben, geïnspireerd raken door de inspiratiegids om hun eigen acties op te zetten."**
>
> Clémentine Berger

Uit onderzoek blijkt dat vrouwen zich in publieke ruimten veel minder veilig voelen dan mannen. Hoe zal men kwetsbare groepen meer inspraak geven in strategische preventie- en veiligheidsplannen?

Valentine: "Steden, gemeenten en vzw's starten preventieprojecten op door te luisteren naar het standpunt van vrouwen en hun ervaringen in de publieke ruimte, zoals de verkenningswandelingen die in enkele steden zijn georganiseerd. Hierbij tonen vrouwen de politie en de preventiemedewerkers de gebieden die zij als onveilig beschouwen, zodat lokale besturen deze gevoelige plaatsen kunnen identificeren en de veiligheid ervan kunnen verbeteren (bijvoorbeeld de verkenningswandeling ontwikkeld in Luik)."

Hoe kan er meer bewustwording gecreëerd worden rond deze problematiek bij de burger?

Clémentine: "Op lokaal niveau willen wij alle ontwikkelde projecten verzamelen die in de steden, de gemeenten en de politiezones worden toegepast op vlak van preventie ten aanzien van seksueel geweld. Vervolgens verwachten wij dat de gemeenten die nog geen initiatieven hierrond hebben, zich laten inspireren door deze voorbeelden om hun eigen acties op te zetten, ondersteund door ons advies."

Valentine: "Inderdaad, en wij willen tegelijkertijd dat de gids toegankelijk is voor de burger om bewustwording te creëren en te informeren over de problematiek. De inspiratiegids stelt bovendien ook voor wat je als getuige kunt doen of advies over mogelijke stappen die slachtoffers kunnen ondernemen. Op onze website www.Besafe.be zijn ook informatiefiches beschikbaar over bepaald seksueel geweld zoals wraakporno, bijvoorbeeld. Hierbij benadrukken wij onder andere het belang van Zorgcentra na Seksueel Geweld. Deze centra zijn 24 uur per dag en 7 dagen per week open voor slachtoffers van seksueel geweld en bieden medische en psychische ondersteuning. Ze maken een forensisch onderzoek mogelijk

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 6 07/04/2023 10:40

en bieden, indien het slachtoffer dat wenst, de mogelijkheid om ter plaatse een klacht neer te leggen."

Hoe zal deze gids worden aangeboden?

Clémentine: "De gids zal digitaal beschikbaar zijn op BeSafe.be met de mogelijkheid om deze te downloaden. Dit maakt de gids gemakkelijker toegankelijk. Bovendien kan hij zo op elk moment geactualiseerd worden, zodat niets achterhaald geraakt."

Hoe werden de projecten verzameld?

Valentine: "We hadden een lijst van alle preventiemedewerkers en politiezones in het Waals, Vlaams en Brussels Hoofdstedelijke Gewest aan wie we een e-mail stuurden. Hierin legden we het project in grote lijnen uit. We kregen een hoop interessante informatie terug. Tegelijkertijd hebben we ook informatiefiches opgesteld op basis van onze onderzoeken . Daarnaast werden de initiatieven ingedeeld in vier categorieën: cyberseksisme, straatintimidatie, intimidatie in openbaar vervoer en intimidatie in feestomgevingen. Als vijfde categorie is er ook een rubriek 'opleiding' ontwikkeld, bijvoorbeeld een opleiding om de gemeenteambtenaren te sensibiliseren over straatintimidatie of zelfs leerlingen van het zesde leerjaar en het zesde middelbaar in te lichten over de begrippen toestemming en respect voor anderen en voor zichzelf in het algemeen."

Clémentine: "Had je nog niet van deze gids gehoord en wil je jouw project delen? Aarzel dan niet om ons te contacteren via clementine.berger@ibz.be. Wij kijken uit naar jouw initiatieven en ze te delen! We kijken ernaar uit jouw initiatieven te ontvangen én ze te delen!"

Valentine Vandenhoofden
Projectleider

Clémentine Berger
Projectleider

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 7 07/04/2023 10:40

Wouter, wat is de rol van Plan International in de strijd tegen seksueel geweld in België?

"Met Plan International België focussen wij op de strijd tegen gendergerelateerd geweld in de publieke ruimte. Gendergerelateerd geweld omvat voor ons zowel verbale, non-verbale als fysieke incidenten. Ook het begrip 'publieke ruimte' zien we breed. Zowel de straat als het openbaar vervoer, sportclubs, openbare zwembaden, uitgaansgelegenheden en festivals vallen hieronder. Om deze kwestie aan te pakken, bieden we een traject aan op maat van lokale besturen én willen we graag een rol beoefenen waarin we letterlijk de brug kunnen zijn tussen verschillende lokale besturen, ook over de taalgrens en internationale grenzen heen."

PLAN INTERNATIONAL

UNTIL EVERY GIRL IS FREE

Waarom en hoe is de strijd tegen seksueel geweld één van jullie prioriteiten geworden?

"Plan International is een kinderrechtenorganisatie. Binnen de thematiek van seksueel geweld focussen we ons dus ook vooral op jongeren, met name 14- tot 25-jarigen. In 2019 voerden we een grootschalig onderzoek waaruit bleek dat 91% van de meisjes en 28% van de jongens al slachtoffer is geweest van gendergerelateerd geweld. Deze cijfers spreken eigenlijk voor zich waarom deze strijd een prioriteit is voor ons. Toch is het jammer genoeg een zwaar onderbelicht thema. Amper 5% van de slachtoffers dient werkelijk een klacht in. Dit dark number zorgt ervoor dat het voor (lokale) besturen minder een beleidsprioriteit wordt. Wij willen er mee voor zorgen dat de stem van kinderen en jongeren vaker gehoord wordt, aangezien zij actieve gebruikers zijn van de publieke ruimte. Bovendien zorgt het risico op seksueel geweld in publieke ruimte voor een aantasting van de bewegingsvrijheid van kinderen en jongeren. Het is toch niet de bedoeling dat men op bepaalde plekken op bepaalde tijdstippen niet alleen durft rondlopen?"

Wat houdt het Safer Cities-project in?

"Met het Safer Cities-programma zetten we in op vier pijlers. De eerste pijler is dataverzameling en -analyse. We ontwikkelden een digitaal platform waar inwoners van alle leeftijden van een lokaal bestuur een pin kunnen plaatsen op locaties waar ze zich onveilig voelen of ervaring hebben gehad met grensoverschrijdend gedrag. In deze pin zit vervolgens tal van nuttige informatie vervat waarmee lokale besturen heel gericht actie kunnen ondernemen op straatniveau. Jongerenparticipatie is de tweede pijler. In elk lokaal bestuur waarmee we in zee gaan, vormen we namelijk een diverse jongerengroep die ambassadeurs worden van het project. We stomen hen klaar voor deze ambassadeursrol door middel van trainingen over gendergelijkheid, intimidatie, geweld enzovoort. Dankzij onze ambassadeurs komt de stem van de jongeren tot bij het breed publiek en tot bij het beleid. Dit hangt nauw samen met onze derde en vierde pijler; sensibilisering van het publiek en beleidsverandering. Preventie, protectie, participatie en prosecutie zijn de vier zaken waarmee we onze op maat gemaakte beleidsaanbevelingsrapporten samenstellen. Het is uiteindelijk toch ons ultieme doel om lokale besturen concrete acties te zien ondernemen. Mag ik hier bovendien aan toevoegen dat wij enorm blij zijn met het initiatief van IBZ om een inspiratiegids samen te stellen met goede praktijken? Er worden daardoor tal van bruggen gebouwd tussen verschillende lokale besturen om deze strijd tegen seksueel en stedelijk geweld aan te gaan."

Hoe kunnen lokale besturen deelnemen aan het Safer Cities-project?

"Neem contact met ons op! Voor een compleet Safer Cities-programma betaalt een lokaal bestuur € 25.000. Wil men bijvoorbeeld enkel het digitaal platform integreren? Dat kunnen we uiteraard ook voor een plan op maat gaan. Bovendien kunnen Nederlandstalige besturen die in aanmerking komen voor Plan Samenleven – de subsiedielijn vanuit Gelijke Kansen Vlaanderen – gesubsidieerd worden om het traject aan te gaan."

"Het is toch niet de bedoeling dat men op bepaalde plekken op bepaalde tijdstippen niet alleen durft rondlopen?"

Worden alle projecten geëvalueerd?

"Zeker! Achter elk traject volgt er een evaluatie met als doel ons programma te verbeteren. Na het laatste traject merkten we bijvoorbeeld op dat het digitaal platform toegankelijker zou moeten zijn voor de LGBTQIA+-gemeenschap. In samenwerking met Çavaria herwerkten we al onze materialen voor een betere inclusie van deze doelgroep."

Hebben jullie daarnaast nog andere projecten in verband met deze strijd tegen seksueel geweld?

"We zijn continu bezig voor andere deeldomeinen van gendergerelateerd geweld in de publieke ruimte. Dit jaar zetten we bijvoorbeeld specifiek in op sport, campussen, festivals en het uitgaansleven. Ook op internationaal niveau zijn we actief, waar we naast geweld in de publieke ruimte ook de strijd aangaan met o.a kindhuwelijken en tienerzwangerschappen."

Contacteer Wouter Stes via wouter.stes@planinternational.be voor meer informatie of voor een op maat gemaakt Safer Cities-project!

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 8 07/04/2023 10:40

FÉDÉRATION LAÏQUE
DE CENTRES
DE PLANNING FAMILIAL

Murielle, wat is de rol van de Fédération Laïque de Centres de Planning Familial in de strijd tegen seksueel geweld in België?

"Ik coördineer het project voor de implementatie van de nieuwe DOD-tool van DPO (Détection, Prise en charge & Orientation van slachtoffers van seksueel en huiselijk geweld) in Brussel en Wallonië. Dit is een tool die professionals helpt om slachtoffers van seksueel en huiselijk geweld te detecteren (D), te ondersteunen (O) en door te verwijzen (D). De tool is voor iedereen toegankelijk, maar is vooral gericht op zorgverstrekkers uit verschillende sectoren zoals politie, justitie, de gezondheidszorg, overheidsdiensten en de sociale sector."

Waarom en hoe is de strijd tegen seksueel geweld een prioriteit geworden voor jullie?

"Na een conferentie in 2018 werd ons de vraag gesteld welke middelen nodig zijn in de strijd tegen seksueel geweld en om die ook vorm te geven. We beseften dat dit niet alleen een opdracht is voor de gezondheidszorg, maar dat er ook een rol is weggelegd voor de politie, de sociale sector enzovoort. We stelden vast dat er wel degelijk protocollen bestonden, maar dat ze niet toegepast werden. Daarnaast bleek ook dat elke sector een andere terminologie hanteerde. Het was duidelijk dat er nood was aan een praktische, toegankelijke en gemeenschappelijke tool om zowel de vaardigheden van professionals in alle sectoren te versterken, alsook hun samenwerking."

Wat houdt jullie project net in?

"We werken aan opleidingen voor zorgverstrekkers op het terrein die in contact komen of kunnen komen met slachtoffers van seksueel en huiselijk geweld. In de eerste plaats hebben we samen met professionals een brochure op basis van de DOD-tool opgesteld in een aantal gezamenlijke workshops. Tijdens deze sensibiliserende workshops kunnen professionals uit de sectoren gezondheidszorg, sociale sector, politie, overheidsdiensten en justitie, de tool en elkaar leren kennen. We organiseren ook langere trainingssessies over seksueel en huiselijk geweld. Bovendien hielden we onlangs een open forum om na te gaan wat de professionals verder nog nodig hebben. We ontwikkelen momenteel ook een leerspel op basis van de DOD-tool en er staat ook een colloquium over het thema incest op de agenda."

is en wat deze wil toepassen. De DOD-tool staat op onze website en kan gratis worden gedownload in het Frans en het Nederlands, maar we kunnen de tool ook voorstellen en het proces uitleggen. Wat de workshops betreft, raden wij aan deze in duo's te organiseren met deskundigen uit het veld. Dat kan op verschillende manieren: we kunnen de deskundigen briefen aan de hand van een overzicht, maar er is ook de mogelijkheid om deel te nemen aan de activiteiten die we plannen. Ad hoc workshops zijn moeilijker te organiseren, omdat alles afhangt van de beschikbaarheid van de begeleiders."

"Het was duidelijk dat er nood was aan een praktische, toegankelijke en gemeenschappelijke tool om zowel de vaardigheden van professionals in alle sectoren te versterken, alsook hun samenwerking."

Wat zijn de belangrijkste doelstellingen die jullie willen bereiken?

"Het doel is om 400 professionals per jaar te bereiken, en dat is dit én vorig jaar gelukt. De resultaten zijn ook positief wat betreft de vaststelling van de behoeften en de gezamenlijke opbouw van het project met de verschillende professionals."

Is het de bedoeling dat dit project blijft bestaan?

"Het is inderdaad de bedoeling dat de tool een brede ingang vindt en zo lang mogelijk meegaat. Daarom hebben we de tool onlangs ook bijgewerkt naar aanleiding van de herziening van het strafwetboek, om zo de professionals nog beter te ondersteunen."

Kunnen lokale overheden deze tool implementeren in hun gebied? Zo ja, welke procedure moeten ze dan volgen?

"Er zijn een aantal manieren om de tool te gebruiken, afhankelijk van de instantie in kwestie, waar deze gevestigd

Welk budget moeten de lokale autoriteiten voorzien om dit project uit te voeren?

"Het budget hangt af van de vraag en de benodigde investering. De tool zelf is gratis beschikbaar. De kosten voor de organisatie van de workshops hangen af van de middelen die ter beschikking worden gesteld, zoals de zaal, de mensen die bij de organisatie betrokken zijn, de werkingskosten enzovoort."

Worden alle projecten geëvalueerd?

"Niet het project zelf, maar de activiteiten worden telkens geëvalueerd. Op die manier blijven de subsidiërende instanties (o.a. Safe.brussels, Equal.brussels, la Fédération Wallonie Bruxelles) op de hoogte en kunnen we, indien nodig, de activiteiten aanpassen in functie van de behoeften van de professionals. De feedback tot nu toe is zeer positief! 87% van de professionals vindt de tool relevant en zegt zich minder eenzaam te voelen dankzij de onderlinge gesprekken tijdens de activiteiten."

Contacteer Murielle Coiret via mcoiret@planningfamilial.net voor meer informatie!

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 9 07/04/2023 10:40

Centraal systeem voor fietsregistratie en -markering

Eind dit jaar komt er een centraal fietsregister in de strijd tegen fietsdiefstal. Samen met de gewesten en met de FOD Mobiliteit is ook de FOD Binnenlandse Zaken hierbij betrokken. Het nieuwe centrale fietsregister "MyBike" is gebaseerd op het systeem dat vandaag al in het Brussels Gewest wordt gebruikt, maar zal worden uitgebreid met enkele vernieuwingen. BeSafe Magazine sprak met intern expert Vincent Mairlot over de belangrijkste troeven van het centraal fietsregister. Ook Coördinator Gemeenschapswachten Nicolas Maes komt aan het woord over het belang van fietsdiefstalpreventie en fietsmarkering.

Vincent Mairlot
Intern expert
fietsdiefstal

Vincent, wat is het centraal systeem voor fietsregistratie en -markering precies?

"Met dit systeem kan elke burger zijn fiets registreren op een digitaal platform, waarna hij of zij een sticker ontvangt om op de fiets te kleven. Het doel is om de registratie van een fiets te kunnen linken aan de eigenaar. Deze markering moet het aantal fietsdiefstallen voorkomen en verminderen."

Welke informatie zal gevraagd worden voor de fietsregistratie?

"Eerst zal aan de eigenaar gevraagd worden om algemene informatie te delen zoals adres, naam, voornaam, telefoonnummer en e-mailadres. Dit systeem is een update van de bestaande methoden, aangezien markeringen gekoppeld aan een rijksregisternummer niet over alle gegevens beschikken. Hiernaast kan je met dit systeem ook gegevens over de fiets zelf toevoegen, zoals het merk, enkele foto's en het aankoopbewijs. Dit laatste is belangrijk omdat we denken aan de mogelijke en latere verkoop van de fiets, dat wil zeggen wanneer een gemarkeerde fiets via de database van de ene eigenaar naar de andere wordt overgedragen. Voor eigenaars die al een gemarkeerde fiets hebben - via een bestaand markerings- en identificatiesysteem - voorzien we een specifiek vak op de website."

Wat is de belangrijkste troef van het gecentraliseerde register?

"Alle politiediensten van België kunnen toegang krijgen tot de gegevens die opgenomen zijn in het register. Zo zal de politie de eigenaar van een fiets kunnen opsporen via het identificatienummer ervan. Een gestolen fiets in West-Vlaanderen zal dus bijvoorbeeld in de provincie Luik kunnen worden teruggevonden. Dit is momenteel niet mogelijk omdat er heden binnen provincies en/of gemeenten met verschillende systemen en nummers gewerkt wordt."

Hoe gaat fietsregistratie in de praktijk in z'n werk?

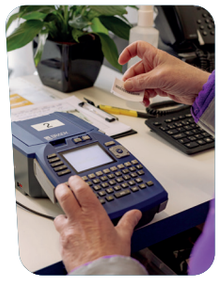
"Het zijn de Gewesten die aan de basis zullen liggen van de ontwikkeling van het platform. Het Waals en Vlaams Gewest zullen zich aansluiten bij dat van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat heden met mybike al over een platform beschikt. We krijgen dus drie afzonderlijke platformen die gekoppeld worden aan één federale databank. Op de platformen kan men onder andere de instructies voor het plaatsen van de sticker terugvinden, die door de gewestelijke besturen wordt opgestuurd."

Wat zal de rol zijn van de gemeenschapswachten?

"Het belang van hun sensibiliseringscampagnes zal ook in de toekomst blijven bestaan. De gemeenschapswachten zullen via het toekomstige systeem de stickers nog steeds zelf op de fiets van de burger kunnen kleven en registreren op het platform. Zo kunnen zij blijvend hun ondersteunende rol voor gemeenten bij preventiecampagnes opnemen. Doordat zij in dialoog gaan met de bevolking, kunnen zij de burger naar het platform doorverwijzen, alsook meer algemene preventieve tips geven. Markering alleen zal namelijk niet voldoende zijn om diefstal te voorkomen, een aanvullende reeks maatregelen zal verder helpen om dit fenomeen tegen te gaan. Aangezien het systeem eind dit jaar wordt geïntroduceerd, moedigen wij tot dan de gemeenschapswachten graag aan om hun huidige markeercampagnes verder te zetten."

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 10 07/04/2023 10:40

Nicolas, laten veel mensen hun fiets markeren?

"In Oostende hebben we het voorbije jaar 1.588 fietsen gemarkeerd. Hoe meer we kunnen markeren, hoe beter! Het ultieme doel is uiteraard om de identiteit van de eigenaar van onbeheerde- of weesfietsen te achterhalen. Een gemarkeerde fiets heeft bovendien een grotere kans om terug bij de rechtmatige eigenaar terecht te komen, dan één die niet gemarkeerd is."

Waar kan men een fiets laten markeren?

"Bij de dienst Gemeenschapswachten kan men op afspraak terecht om zijn of haar fiets te laten markeren. Geen tijd om bij ons langs te komen? Er kan ook digitaal een sticker en een label worden aangevraagd die de fietser zelf kan aanbrengen op het kader van de fiets. In de zomermaanden organiseren we dan weer fietsmarkeeracties in de negen ontmoetingscentra van onze stad. Via bewonersbrieven roepen we de inwoners van de stad dan massaal op om volledig gratis en zonder afspraak langs te komen met hun fiets. Het neemt bovendien maar enkele minuutjes in beslag. Vorige zomer markeerden we maar liefst 742 fietsen tijdens deze actie. Ook gaan we geregeld langs op scholen om fietsen te markeren, mits toestemming van de ouders. Daarnaast hebben we ook 69 fietsen aan het station van Oostende gemarkeerd. Tijdens zo'n fietsmarkeeractie kan men bij het markeren van de fiets gratis een fietszadelhoesje en fietslichtjes ontvangen. Zo zetten we niet alleen in op fietsdiefstalpreventie, maar ook op veiligheid. Fietshandelaars in de stad hebben bovendien ook een fietsmarkeringssysteem waarmee gloednieuwe fietsen dus ook meteen gemarkeerd kunnen worden. Tal van opties dus!"

Hoe doen jullie dit in de praktijk?

"We kleven een anti-diefstalsticker op de fiets die geen schade aanricht aan het kader van de fiets, in tegenstelling tot de oude methode waar er gegraveerd werd in het kader. De sticker bevat de contactgegevens van de eigenaar, zodat we deze te allen tijde kunnen bereiken wanneer we de fiets terugvinden. Van de 1.284 onbeheerde fietsen waarvan we melding hebben ontvangen, konden we er 975 ophalen. Maar liefst 87 fietsen hebben dankzij de gemeenschapswachten hun weg naar de rechtmatige eigenaar teruggevonden. Met zo'n sticker is het heel makkelijk om de fiets te matchen aan de eigenaar ervan, zonder sticker is dat een pak moeilijker. Een fiets die niet gemarkeerd is, plaatsen we op onze Facebookpagina 'Fiets gevonden Oostende', www.bikebank.be en binnenkort ook op www.gevondenfietsen.be. Hoe we dergelijke onbeheerde fietsen vinden? Wel, onze gemeenschapswachten labelen – elk in hun eigen zone – fietsen waarvan men vermoedt dat deze gestolen of verloren zijn. Dergelijke labels scheuren zodra de fiets een beetje verschoven wordt. Op deze manier halen we fietsen op die na minimaal zeven dagen onaangeroerd zijn gebleven. Fietsen die zonder slot op het grondgebied van Oostende staan, halen wij onmiddellijk op. Ook via de politie krijgen we geregeld fietsen binnen. En samen met Fietspunt en de politie monitoren wij ook de fietsen in de ondergrondse fietsenparking van de NMBS."

Welke andere rol spelen jullie bij fietsdiefstalpreventie?

"We bieden ten eerste de brochure 'Fiets op slot' aan, waarmee we burgers aanmoedigen en inlichten over het vastmaken van hun fiets en het nut van fietsmarkeren. Daarnaast hebben we ook de fietsenscanner waarmee we alle fietsen controleren die gemarkeerd zijn. Op deze manier kunnen we geseinde fietsen opsporen. Begin dit jaar hebben we ook een nudging-campagne omtrent de preventie van fietsdiefstal in de ondergrondse fietsenparking van het station gevoerd, waarbij we doorheen de fietsenparking van het station kleine subtiele stickers over fietsdiefstal hebben opgehangen. We zijn dus zoals je ziet met tal van zaken rond fietsdiefstalpreventie bezig."

Wist je dat...

- de stad Oostende een gratis vervangfiets voor zes weken voorziet bij diefstal van een gemarkeerde fiets?
- we ook e-steps, elektrische fietsen, batterijen van elektrische fietsen en rollators markeren?
- onze gemeenschapswachten enorm houden van het contact met de burger tijdens het markeren van fietsen?
- we in 2023 al drie geseinde fietsen hebben opgehaald?

Nicolas Maes
Coördinator
Gemeenschapswachten
Oostende

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 11 07/04/2023 10:41

Bescherm je gegevens en je fiets!

We pakken maar al te graag uit met onze sportieve prestaties op trackingapps en social mediaplatformen. Maar wist je dat dieven dergelijke tools gebruiken om te achterhalen waar ze koersfietsen en mountainbikes kunnen stelen? We delen graag enkele tips om je fiets beter te beschermen tegen diefstal.

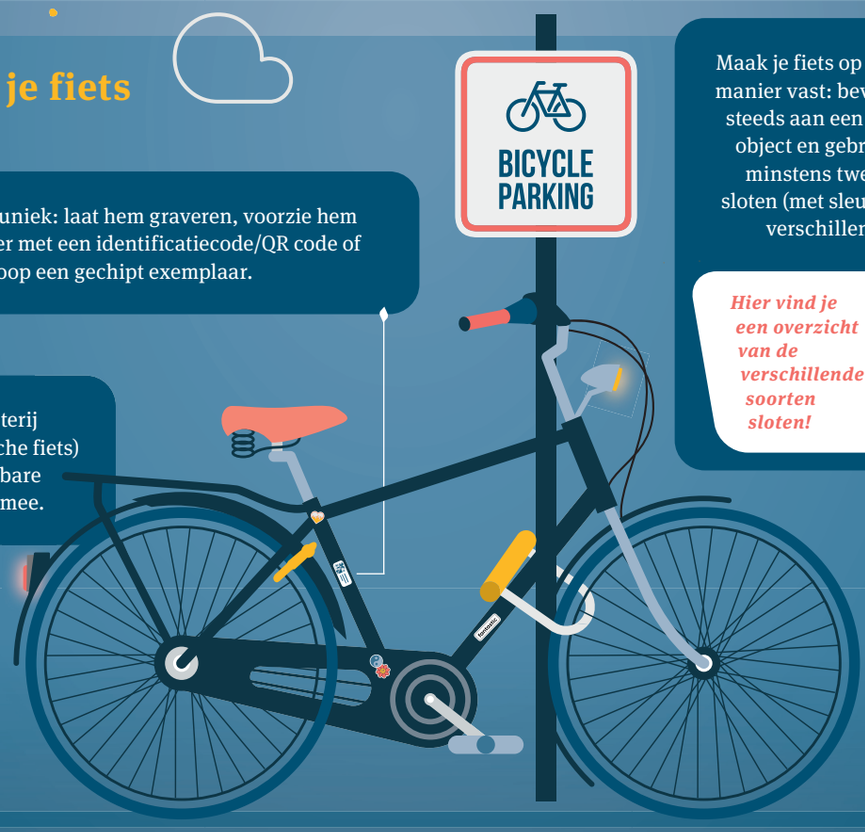
Bescherm je gegevens

Deel je data niet zomaar met iedereen, maar enkel met contacten die je kent. Hoe breder je je gegevens verspreidt, hoe groter de kans dat iemand met slechte bedoelingen er misbruik van maakt.

Wil je toch je prestaties en routes delen met mensen die je niet kent, dan doe je er goed aan om **niet je volledige traject openbaar te maken.** Je kan het begin- en eindpunt van je fietstocht verbergen, of pas wanneer je al even onderweg bent je route manueel starten.

Je geeft ook best niet je volledige naam op in deze apps, maar bijvoorbeeld enkel de eerste letter van je familienaam. Via je naam kunnen criminelen immers ook achterhalen waar je woont.

Bescherm je fiets

Maak je fiets uniek: laat hem graveren, voorzie hem van een sticker met een identificatiecode/QR code of koop een gechipt exemplaar.

Neem je batterij (bij een elektrische fiets) of verwijderbare accessoires mee.

Maak je fiets op een correcte manier vast: bevestig je fiets steeds aan een vaststaand object en gebruik steeds minstens twee stevige sloten (met sleutel) van een verschillend type.

Hier vind je een overzicht van de verschillende soorten sloten!

Zet je fiets zo goed mogelijk uit het zicht wanneer je 'm op privéterrein parkeert en maak hem daar ook vast, zelfs als hij er maar enkele minuten staat.

Parkeer je fiets in het openbaar op een veilige plaats en maak hem goed vast. Gebruik liefst bewaakte fietsenstallingen of zet hem goed in het zicht.

OVER HET SLOTEVENT VAN DE SEGPOL

De politie van de toekomst, de toekomst van de politie

"De Staten-Generaal van de Politie (SEGPOL) is een overkoepelend en verbindend project waarbinnen verschillende sleutelpartners – onder de coördinatie van de ADVP – de huidige en toekomstige uitdagingen van de politie in kaart hebben gebracht. De resultaten van de seminaries, workshops en rondetafelgesprekken van de voorbije twee jaar werden gebundeld in een gezamenlijke publicatie die werd overhandigd aan de Minister op het slotevent van 21 maart 2023. Hiermee leverde de SEGPOL een blauwdruk met concrete beleidsaanbevelingen om de politie voor te bereiden op de toekomst. "

Jules Mortier beleidsmedewerker Directeur-generaal, AD Veiligheid en Preventie van FOD Binnenlandse Zaken

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 13 07/04/2023 10:41

Minister Verlinden, op 21 maart vond het slotevent plaats van de Staten-Generaal van de Politie (SEGPOL). Hoe kijkt u hierop terug?

"In de eerste plaats met bijzonder veel erkenning en waardering voor de vele inspanningen die de afgelopen twee jaar zijn geleverd door vele betrokken partijen. Ik stelde steeds voorop om onze politie beter achter te laten dan dat ik ze aangetroffen heb. Het was daarom belangrijk inzicht te krijgen in hoe de politiemedewerkers en experten kijken naar de politie van vandaag en wat volgens hen de uitdagingen zijn voor de toekomst. Met SEGPOL kwamen tal van mensen rond de tafel die elk vanuit hun expertise en invalshoek aanbevelingen hebben geformuleerd. Iedereen die heeft meegewerkt, deed dit vanuit een oprechte betrokkenheid voor de organisatie en met de bedoeling onze politie nog beter te maken dan ze vandaag al is. Al die aanbevelingen zijn nu gebundeld in een boek. Deze blauwdruk voor de toekomst is de basis om verder te werken aan een meer wendbare, moderne en dynamische politie."

Dhr. Marc De Mesmaeker, commissaris-generaal van de Federale Politie en dhr. Michel Gooverts, vicevoorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie

U liet eerder al verstaan dat de schaalvergroting van de lokale politiezones en het politieonderwijs voor u belangrijke prioriteiten zijn. Ziet u nog andere belangrijke uitdagingen?

"De politie van de toekomst verwezenlijken – onder meer met die schaalvergroting – vraagt ontegensprekelijk een hervormd, objectief en transparant financieringsmodel dat een haalbare en verantwoorde verdeelsleutel van de financiering voor de lokale zones bevat. Het model vandaag laat te weinig flexibiliteit toe en dat komt de relatie tussen de federale politie en de lokale politie niet steeds ten goede. Een nieuwe financiële structuur voor onze geïntegreerde politie is een kritieke succesfactor, waarvoor ik vandaag al de eerste onderzoeksinitiatieven heb genomen. Daarnaast moeten we nog meer evolueren naar een politie die nabij is. Er bestaan vandaag talloze mogelijkheden om op een heel snelle en dynamische manier contact te hebben, maar niet overal worden deze moderne middelen door onze politiediensten benut. Daarvoor moet een kader worden gecreëerd, onder meer door het verder ontwikkelen van het concept van de digitale wijkinspecteur. Digitalisering moet uiteraard veel verder gaan dan enkel inzetten op nabijheid en contact. Ze is nodig om onze politie te wapenen in de strijd tegen de cybercriminaliteit, maar ze moet ook in staat zijn om in te kunnen breken in de snel veranderende technieken en technologieën die door criminelen worden gebruikt. Ook het verder inzetten op de modernisering en digitalisering van het informatiebeheer zal het eigenlijke politiewerk kwalitatief verbeteren."

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 14 07/04/2023 10:41

“Het moet duidelijk zijn dat veel oplossingen voor de toekomst een periode zullen bestrijken die deze en zelfs de volgende legislaturen zal overstijgen.”

Annelies Verlinden
Minister van Binnenlandse Zaken

Welke boodschap heeft u nog voor iedereen die meegewerkt heeft aan SEGPOL?

“Ik begrijp dat heel veel deelnemers nu ongeduldig uitkijken naar de volgende te nemen stappen, naar hoe de vele beleidsaanbevelingen verder zullen worden onderzocht of concreet vorm zullen krijgen. Het moet duidelijk zijn dat veel oplossingen voor de toekomst een periode zullen bestrijken die deze en zelfs de volgende legislaturen zal overstijgen. Het is mijn overtuiging dat politici een verantwoordelijkheid hebben die de langere termijn moet dienen. Door het initiatief van de SEGPOL heb ik hieraan invulling gegeven. Niemand kan deze blauwdruk naast zich neerleggen, aangezien deze de basis kan zijn voor de toekomstige ontwikkelingen. Ik ga alvast verder op de ingeslagen weg en zal samen met de politietop, alle politiemedewerkers en de experten verder werken aan en voor onze politie.”

IBZ_Magazine_BeSafe_E60_NL_DEF.indd 15 07/04/2023 10:41

Felicitatiecampagne voor veiligheidsprofessionals

Op Wereldcomplimentendag werd #felicitag gelanceerd, een digitale felicitatiecampagne voor veiligheidsprofessionals. Met deze campagne wil de FOD Binnenlandse Zaken de veiligheidsberoepen die onder haar bevoegdheid vallen, erkennen voor hun harde werk en de burger stimuleren om dit ook te doen.

Doe mee aan deze campagne en feliciteer een veiligheidsprofessional met de hashtag #felicitag op sociale media of schrijf een persoonlijke boodschap op ons virtueel felicitatieplatform.

Meer weten over de campagne?

Abonnement en redactieadres FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Veiligheid en Preventie, Handelsstraat 96, 1040 Brussel, 02 488 33 24 | **Verantwoordelijke uitgever** Philip Willekens, Directeur-generaal, Handelsstraat 96, 1040 Brussel | **Teksten, realisatie en fotografie** Krokant